

Convocatoria ordinaria 2024
HISTORIA DA FILOSOFÍA

O exame consta de 4 preguntas compostas por comentario de texto filosófico e desenvolvemento dun tema. Deberá contestar **UNHA DAS CATRO PREGUNTAS**. Se responde máis preguntas, só será corrixida a primeira respondida.

PREGUNTA 1. Responda os dous apartados:**1.1. Comente o fragmento proposto e, a partir do comentario, desenvolva a cuestión: “Realidade e coñecemento en Platón”. (6 puntos)**

-Imaxina homes nunha especie de morada subterránea en forma de caverna, cunha longa entrada aberta, en toda a súa extensión, á luz e imaxina que están alí dende nenos coas pernas e o pescozo encadeados de maneira que teñen que permanecer alí e mirar unicamente cara adiante, pois as cadeas impídenlles xirar a cabeza. Máis lonxe a luz dun lume que arde máis arriba, detrás deles e entre o lume e os encadeados un camiño máis alto; e ao longo do camiño imaxina que foi construído un muro (...).

- (...)

-Considera, agora, que pasaría se fosen liberados das súas cadeas e curados da súa ignorancia, (...) que un deles fose ceibado e obrigado a levantarse, a volver o pescozo, a camiñar e a mirar cara á luz e que, ao facer isto, sufrise e que a causa do escintileo da luz non fose quen de percibir aquelas cousas das que ata entón vía sombras.

- (...)

-E se fose forzado a mirar á luz mesma, non cres que lle doerían os ollos e que fuxiría virando cara ao que pode contemplar e que crería que estas son máis claras que as que se lle amosan?

- (...)

- Pois ben, meu querido Glaucón, esa imaxe debémola aplicar totalmente ao dito anteriormente; hai que comparar a rexión que se manifesta por medio da vista coa morada do cárcere e esa luz do lume co poder do sol; compara o ascenso ao mundo de arriba e a contemplación das cousas deste coa ascensión da alma á rexión do intelixible e non errarás respecto do que espero que é o que ti desexas oír. (...) O que a min me parece é que no mundo intelixible o último que se percibe, e con dificultade, é a idea do ben, pero, unha vez percibida, hai que colixir que é a causa de todo o recto e fermoso que hai en todas as cousas e que no mundo visible xerou a luz e ao señor desta e que no mundo intelixible xerou a verdade e o coñecemento.

(PLATÓN: *República*, Libro VII, 514a-517b).

1.2. Explique un dos tres temas: (4 puntos)

1.2.1. O liberalismo político de Locke.

1.2.2. Os límites do coñecemento en Kant.

1.2.3. O desenvolvemento contemporáneo do feminismo: Simone de Beauvoir.

PREGUNTA 2. Responda os dous apartados:**2.1. Comente o fragmento proposto e, a partir do comentario, desenvolva a cuestión: “Ética e política en Aristóteles”. (6 puntos)**

2.- Pois se existe algún fin dos nosos actos que queiramos por el mesmo, e os demais por causa del, e se nada do que eliximos depende doutra cousa –pois así chegaríase ao infinito e dese xeito o desexo sería baleiro e inútil-, ese fin evidentemente sería o bo e o mellor. (...) De ser así, hai que intentar comprender en liñas xerais cal é e a cal das ciencias ou facultades corresponde. Podería parecer que será o da principal e máis eminente. E evidentemente esta é a política. Pois ela dispón que ciencias se precisan nas cidades e cales ten que aprender cada un e ata que punto. (...)

4.- Xa que todo coñecemento e toda elección tenden a algún ben, retomemos o asunto e digamos cal é aquel ao que tende a política e cal é o ben supremo de todos os que se poden facer. Sobre o seu nome case todo o mundo está de acordo, pois tanto o común da xente como os distinguidos dinlle “felicidade” e sosteñen que “vivir ben” e “obrar ben” é a mesma cousa ca “ser feliz”.

(ARISTÓTELES: *Ética a Nicómaco*, Libro I, 1094a-1094b).

2.2. Explique un dos tres temas: (4 puntos)

2.2.1. Hume: crítica das ideas de substancia e causalidade.

2.2.2. Razón e progreso na Ilustración.

2.2.3. Da “razón vital” (Ortega y Gasset) á “razón poética” (María Zambrano).

PREGUNTA 3. Responda os dous apartados:

3.1. Comente o fragmento proposto e, a partir do comentario, desenvolva a cuestión: “Os límites do coñecemento en Kant”. (6 puntos)

De que o noso coñecemento comeza coa experiencia, diso non hai dúbida; pois, por que outro medio ía despertar a facultade de coñecer para o seu exercicio como non fose polos obxectos que tocan os nosos sentidos, que por unha banda provocan por si mesmos representacións e, por outra, poñen en movemento a nosa actividade intelectual para comparalas, ligalas ou separalas, transformando deste xeito a materia bruta das impresións sensibles en coñecemento dos obxectos que chamamos experiencia? Non hai, pois, *na orde do tempo*, ningún coñecemento que preceda en nós á experiencia e con ela comeza todo coñecemento.

Pero, aínda cando todo o noso coñecemento comece coa experiencia, non por iso todo el procede exactamente da experiencia (...). Tal coñecemento denomínase *a priori* e distínguese do empírico, o cal ten as súas fontes *a posteriori*, é dicir, na experiencia.

(KANT: *Crítica da Razón Pura*).

3.2. Explique un dos tres temas: (4 puntos)

3.2.1. A orixe dos cosmos na corrente presocrática.

3.2.2. Platón: antroploxía e política.

3.2.3. Alienación e ideoloxía en Marx.

PREGUNTA 4. Responda os dous apartados:

4.1. Comente o fragmento proposto e, a partir do comentario, desenvolva a cuestión: “Hume: crítica das ideas de substancia e causalidade”. (6 puntos).

E neles suponse constantemente que hai unha conexión entre o feito presente e ese que se infire del. Se non houberse nada que os ligase, a inferencia sería completamente precaria. (...). Se analizamos todos os demais razoamentos desta natureza, atoparemos que están baseados na relación de causa e efecto, e que esta relación pode ser próxima ou remota, directa ou colateral. (...)

Polo tanto, se quixeramos satisfacernos no referente á natureza da evidencia que nos garante as cuestións de feito, deberíamos preguntarnos como chegar ao coñecemento da causa e do efecto.

Aventurareime a afirmar, como proposición xeral que non admite excepcións, que o coñecemento desta relación non se acada en ningún caso por razoamentos *a priori*, senón que procede da experiencia, na que achamos que uns obxectos particulares calquera están continuamente unidos entre si.

(HUME: *Investigación sobre o coñecemento humano*, Sección IV, Parte I).

4.2. Explique un dos tres temas: (4 puntos)

4.2.1. Física e Metafísica en Aristóteles.

4.2.2. O problema Razón/Fe na Filosofía Medieval.

4.2.3. A crítica á cultura Occidental en Nietzsche: nihilismo e transvaloración.

Convocatoria ordinaria 2024
HISTORIA DA FILOSOFÍA

El examen consta de 4 preguntas compuestas por comentario de texto filosófico y desarrollo de un tema. Deberá contestar **UNA DE LAS CUATRO PREGUNTAS**. Si responde más preguntas, solo será corregida la primera respondida.

PREGUNTA 1. Responda los dos apartados:**1.1. Comente el fragmento propuesto y, a partir del comentario, desarrolle la cuestión: “Realidad y conocimiento en Platón”. (6 puntos)**

-Representate hombres en una morada subterránea en forma de caverna, que tiene la entrada abierta, en toda su extensión, a la luz. En ella están desde niños con las piernas y el cuello encadenados, de modo que deben permanecer allí y mirar sólo delante de ellos, porque las cadenas les impiden girar en derredor la cabeza. Más arriba y más lejos se halla la luz de un fuego que brilla detrás de ellos; y entre el fuego y los prisioneros hay un camino más alto, junto al cual imagínate un tabique construido de lado a lado (...).

-(...)

-Examina ahora el caso de una liberación de sus cadenas y de una curación de su ignorancia, (...) que uno de ellos fuera liberado y forzado a levantarse, volver el cuello y marchar mirando a la luz y, al hacer todo esto, sufriera y a causa del encandilamiento fuera incapaz de percibir aquellas cosas cuyas sombras había visto antes.

-(...)

-Y si se le forzara a mirar hacia la luz misma, ¿no le dolerían los ojos y trataría de eludirla, volviéndose hacia aquellas cosas que podía percibir, por considerar que éstas son realmente más claras que las que se le muestran?

-(...)

-Pues bien, querido Glaucón, debemos aplicar íntegra esta alegoría a lo que anteriormente ha sido dicho, comparando la región que se manifiesta por medio de la vista con la morada-prisión, y la luz del fuego que hay en ella con el poder del sol; compara, por otro lado, el ascenso y la contemplación de las cosas de arriba con el camino del alma hacia el ámbito inteligible, y no te equivocarás en cuanto a lo que estoy esperando, y que es lo que deseas oír. (...); en todo caso, lo que a mí me parece es que lo que dentro de lo cognoscible se ve al final, y con dificultad, es la Idea del Bien. Una vez percibida, ha de concluirse que es la causa de todas las cosas rectas y bellas, que en el ámbito visible ha engendrado la luz y al señor de ésta, y que en el ámbito inteligible es señora y productora de la verdad y de la inteligencia.

(PLATÓN: *República*, Libro VII, 514a-517b).

1.2. Explique uno de los tres temas: (4 puntos)

1.2.1. El liberalismo político de Locke.

1.2.2. Los límites del conocimiento en Kant.

1.2.3. El desarrollo contemporáneo del feminismo: Simone de Beauvoir.

PREGUNTA 2. Responda los dos apartados:**2.1. Comente el fragmento propuesto y, a partir del comentario, desarrolle la cuestión: “Ética y política en Aristóteles”. (6 puntos)**

2. Pero, claro está, si en el ámbito de nuestras acciones existe un fin que deseamos por él mismo —y los otros por causa de éste— y no es el caso que elegimos todas las cosas por causa de otra (pues así habrá un progreso al infinito, de manera que nuestra tendencia será sin objeto y vana), es evidente que ese fin sería el bien e, incluso el Supremo Bien. (...) Si ello es así, habrá que intentar captar, al menos mediante un bosquejo, cuál es este fin y a cuál de las ciencias o facultades pertenece. Parecería que pertenece a la más importante y a la directiva por excelencia, y es manifiesto que ésta es la Política, pues es ella la que ordena qué ciencias tiene que haber en las ciudades y cuáles debe aprender cada uno y hasta dónde. (...)

4. Ya que todo conocimiento y elección tienden a un bien, expongamos, para resumir, qué es aquello a lo que decimos que tiende la Política y cuál es el más elevado de todos los bienes que se alcanzan mediante la acción. Pues bien, sobre el nombre hay prácticamente acuerdo por parte de la mayoría: tanto la gente como los hombres cultivados le dan el nombre de “felicidad” y consideran que “bien vivir” y “bien-estar” es idéntico a “ser feliz”.

(ARISTÓTELES: *Ética a Nicómaco*, Libro I, 1094a-1094b).

2.2. Explique uno de los tres temas: (4 puntos)

2.2.1. Hume: crítica de las ideas de sustancia y causalidad.

2.2.2. Razón y progreso en la Ilustración.

2.2.3. De la “razón vital” (Ortega y Gasset) a la “razón poética” (María Zambrano).

PREGUNTA 3. Responda los dos apartados:

3.1. Comente el fragmento propuesto y, a partir del comentario, desarrolle la cuestión: “Los límites del conocimiento en Kant”. (6 puntos)

No hay duda alguna de que todo nuestro conocimiento comienza con la experiencia. Pues ¿cómo podría ser despertada a actuar la facultad de conocer sino mediante objetos que afectan a nuestros sentidos y que ora producen por sí mismos representaciones, ora ponen en movimiento la capacidad del entendimiento para comparar estas representaciones, para enlazarlas o separarlas y para elaborar de este modo la materia bruta de las impresiones sensibles con vistas a un conocimiento de los objetos denominado experiencia? Por consiguiente, *en el orden temporal*, ningún conocimiento precede a la experiencia y todo conocimiento comienza con ella.

Pero, aunque todo nuestro conocimiento empiece con la experiencia, no por eso procede todo él de la experiencia. (...) Tal conocimiento se llama *a priori* y se distingue del empírico, que tiene fuentes *a posteriori*, es decir, en la experiencia.

(KANT: *Crítica de la Razón Pura*, 1787).

3.2. Explique uno de los tres temas: (4 puntos)

- 3.2.1. El origen del cosmos en la corriente presocrática.
- 3.2.2. Platón: antropología y política.
- 3.2.3. Alienación e ideología en Marx.

PREGUNTA 4. Responda los dos apartados:

4.1. Comente el fragmento propuesto y, a partir del comentario, desarrolle la cuestión: “Hume: crítica de las ideas de substancia y causalidad”. (6 puntos)

Y, de este modo, se supone constantemente que hay alguna conexión entre el hecho presente y ese que se deduce de él. Si no hubiera nada que los relacionase, la inferencia sería del todo inexacta. (...) Si analizamos todos los restantes razonamientos de naturaleza semejante descubriremos que están fundados en la relación de causa y efecto, y que esta relación es cercana o remota, directa o colateral. (...)

Por tanto, si deseamos llegar a algo satisfactorio en lo referente a la naturaleza de esa evidencia que nos ofrece confirmación de las cuestiones de hecho, debemos entonces indagar cómo llegamos al conocimiento de la causa y el efecto.

Me atrevo a sostener, a modo de proposición general que no admite excepción, que el conocimiento de esta relación no se logra, en ningún caso, mediante razonamientos *a priori*, sino que proviene enteramente de la experiencia, cuando encontramos que los objetos particulares están constantemente vinculados unos a otros.

(HUME: *Investigación sobre el conocimiento humano*, Sección IV, Parte I).

4.2. Explique uno de los tres temas: (4 puntos)

- 4.2.1. Física y Metafísica en Aristóteles.
- 4.2.2. El problema Razón/Fe en la Filosofía Medieval.
- 4.2.3. La crítica a la cultura Occidental en Nietzsche: nihilismo y transvaloración.

ABAU
CONVOCATORIA ORDINARIA
Ano 2024
CRITERIOS DE AVALIACIÓN
HISTORIA DA FILOSOFÍA
(Cód. 08)

O alumnado debe de responder a UNHA das catro preguntas da Proba. Se responde a máis preguntas só se avaliará a primeira que desenvolveu.

A **calificación da PREGUNTA é de 10 puntos**, que se e distribúen do seguinte xeito:

PREGUNTA 1: 10 PUNTOS.

1.1. Comente o fragmento proposto e, a partir do comentario, desenvolva a cuestión: *Realidade e coñecemento en Platón*. **A calificación máxima é de 6 puntos: 3 para o comentario do fragmento e 3 para a cuestión proposta asociada.**

a) No Comentario do fragmento valorárase a *comprensión* do texto, especialmente no que atinxe: (i) á capacidade de identificar ben o tema central do texto e a articulación-exposición do seu problema; (ii) á concreción do problema a partir do significado dos seus conceptos fundamentais e o establecemento de relacións entre eles; (iii) a estrutura argumentativa identificada no texto e desenvolvida polo estudante na exposición do sistema do autor; (iv) e a capacidade de relacionar o texto co seu contexto máis amplo (do autor e do seu lugar na Historia da Filosofía). Deste xeito, o comentario do fragmento da *República* Libro VII (514a-517b) de Platón deberá manifestar unha axeitada comprensión dos conceptos principais do texto proposto (algúns deles son: morada subterránea caverna, encadeados, luz, lume, liberación, curación da ignorancia, forzado a levantarse, incapaz de percibir, mirar hacia la luz misma, alegoría, claridad, ámbito intelixible, idea de Bien, causa de todas las cosas, ámbito visible, verdad, intelixencia) e establecer ademais unha correcta contextualización da súa temática no pensamento de Platón e deste filósofo na historia da filosofía. **Cualificación máxima 3 puntos.**

b) A cuestión teórica asociada avaliarase atendendo á pertinencia dos contidos informativos da resposta verbo do que se pregunta, á precisión semántica no uso dos conceptos e á coherencia e articulación discursiva da exposición, na que ademais se terá en conta a solvencia e corrección expresiva e gramatical. Deste xeito, a cuestión *Realidade e coñecemento en Platón*, atenderá, entre outros contidos, á comprensión dos dualismos platónicos (mundo sensible, mundo intelixible), á función gnoseolóxica da "Idea" (Forma) e da dialéctica e os graos de coñecemento, etc. **Cualificación máxima 3 puntos.**

1.2. Explique un dos tres temas.

O alumnado debe de responder a UNHA das tres opcións temáticas que se lle ofrecen. A avaliación da cuestión teórica escollida farase en base á pertinencia dos contidos informativos da resposta, á precisión no uso dos conceptos e á coherencia e articulación discursiva da exposición. Tamén terase en conta a corrección expresiva e gramatical.

1.2.1. Deste xeito, a cuestión *O liberalismo político de Locke*, atenderá entre outros contidos: á diferenza entre o Estado de Natureza e a sociedade civil, á relación entre a lei natural e a liberdade, a lei moral, a necesidade de comunidade e goberno civil, o poder lexislativo, a autconservación, a propiedade, etc. **Cualificación máxima 4 puntos.**

1.2.2. Deste xeito, a cuestión *Os límites do coñecemento en Kant*, atenderá entre outros contidos: á concepción do Idealismo trascendental entre racionalismo e empirismo, ás fontes do coñecemento como sensibilidade e entendemento, o correspondente desenvolvemento de conceptos como “representación, intuición, entendemento, razón, *a priori*, *a posteriori*, xuízos”, á concepción do coñecemento *a priori*, as condicións do coñecemento científico, a (im)posibilidade da metafísica como ciencia, a condición da “razón pura”, dos xuízos sintéticos *a priori*, a necesidade do incondicionado, etc.” **Cualificación máxima 4 puntos.**

1.2.3. Deste xeito, a cuestión *O desenvolvemento contemporáneo do feminismo. Simone de Beauvoir*, atenderá entre outros contidos: á comprensión do fenómeno do feminismo como realidade social, a(s) forma(s) de feminismo(s) con especial atención á época contemporánea, identificación e explicación da proposta de feminismo en Simone de Beauvoir e a descrición do mesmo nas súas principais obras, etc. **Cualificación máxima 4 puntos.**

PREGUNTA 2: 10 PUNTOS.

2.1. Comente o fragmento proposto e, a partir do comentario, desenvolva a cuestión: *Ética e política en Aristóteles*. **A cualificación máxima é de 6 puntos: 3 para o comentario do fragmento e 3 para a cuestión proposta asociada.**

a) No Comentario do fragmento valorarase a comprensión do texto, especialmente no que atinxe: (i) á capacidade de identificar ben o tema central do texto e a articulación-exposición do seu problema, (ii) á concreción do problema a partir do significado dos seus conceptos fundamentais e o establecemento de relacións entre eles, (iii) a estrutura argumentativa identificada no texto e desenvolvida polo estudante na exposición do sistema do autor (iv) e a capacidade de relacionar o texto co seu contexto máis amplo (do autor e do seu lugar na Historia da Filosofía). Deste xeito, o comentario do fragmento da *Ética a Nicómaco* (Libro I, 1094a-1094b) deberá manifestar unha axeitada comprensión da ética finalista de Aristóteles, á atención aos conceptos principais do texto (fin en si mesmo, Supremo Bien, Política, facultades, cidades, felicidade, bien vivir, bien estar, ser feliz”, etc.) e establecer ademais unha correcta contextualización da súa temática no pensamento do autor e deste na historia da filosofía. **Cualificación máxima 3 puntos.**

b) A cuestión teórica asociada avaliarase atendendo á pertinencia dos contidos informativos da resposta verbo do que se pregunta, á precisión no uso dos conceptos e á coherencia e articulación discursiva da exposición, na que ademais se terá en conta a corrección expresiva e gramatical. Deste xeito, a cuestión *Ética e política en Aristóteles*, atenderá entre outros contidos e ademais do sinalado no comentario, á comprensión da ética finalista e material en relación á “*pólis*” e a Política, a comprensión do “ser político” en relación ás virtudes éticas e á Felicidade e o Supremo Ben, etc. **Cualificación máxima 3 puntos.**

2.2. Explique un dos tres temas.

O alumnado debe de responder a UNHA das tres opcións temáticas que se lle ofrecen. A avaliación da cuestión teórica escollida farase en base á pertinencia dos contidos informativos da resposta, á precisión no uso dos conceptos e á coherencia e articulación discursiva da exposición. Tamén terase en conta a corrección expresiva e gramatical.

2.2.1. Deste xeito, a cuestión *Hume: crítica das ideas de substancia e causalidade* atenderá, entre outros contidos, ás aportacións do Empirismo ao problema epistemolóxico da Filosofía Moderna, ás formas de experiencia como formas de impresións, ás ideas e impresións de reflexión, os coñecementos de feito e as relacións entre ideas, ás paixóns e ás emocións (emotivismo) verbo da noción de substancia e de cualidade, o problema do causalismo e da indución (inferencia), os

límites da regularidade da experiencia, a imposibilidade da metafísica, o escepticismo moderado, etc. **Cualificación máxima 4 puntos.**

2.2.2. Deste xeito, a cuestión *Razón e progreso na Ilustración* atenderá, entre outros contidos, ás diferentes comprensións da “Razón” como facultade na Época da Ilustración e da súa importancia nas diversas posturas filosóficas ilustradas acerca do “progreso” nesa Época, o concepto de “Ilustración”, de “razón ilustrada”, autonomía e límites da razón, carácter “crítico” e condición analítica da razón, secularización da razón e a relixión natural, etc. **Cualificación máxima 4 puntos.**

2.2.3. Deste xeito, a cuestión *Da “razón vital” (Ortega y Gasset) á “razón poética” (María Zambrano)*, atenderá entre outros contidos á explicar o significado de “razón vital” e a función contemporánea da filosofía verbo da “realidade radical” primeira e concreta (vida), tamén deberá explicar o significado da “razón poética” e o sentido estético-filosófico da proposta (metáfora) de Zambrano etc. **Cualificación máxima 4 puntos.**

PREGUNTA 3: 10 PUNTOS.

3.1. Comente o fragmento proposto e, a partir do comentario, desenvolva a cuestión: *Os límites do coñecemento en Kant.* **A cualificación máxima é de 6 puntos: 3 para o comentario do fragmento e 3 para a cuestión proposta asociada.**

a) No Comentario do fragmento valorarase a comprensión do texto, especialmente no que atinxe: (i) á capacidade de identificar ben o tema central do texto e a articulación-exposición do seu problema, (ii) á concreción do problema a partir do significado dos seus conceptos fundamentais e o establecemento de relacións entre eles, (iii) a estrutura argumentativa identificada no texto e desenvolvida polo estudante na exposición do sistema do autor (iv) e a capacidade de relacionar o texto co seu contexto máis amplo (do autor e do seu lugar na Historia da Filosofía). Deste xeito, o comentario do fragmento de *Os límites do coñecemento en Kant* deberá manifestar unha axeitada comprensión do significado epistémico da Ilustración a través do estatuto e alcance da “Razón pura” no proceso e problema do coñecemento: a relación entre a experiencia e o entendemento; o significado, sentido e función do *a priori*; a función das facultades do coñecemento e os tipos de xuízos, etc. O alumnado debe de ser quen de establecer unha axeitada contextualización da temática do texto no pensamento de Kant e deste na historia da filosofía con especial atención aos seguintes conceptos do texto: facultade de coñecer, experiencia, entendemento, representacións, impresións sensibles, empírico, a priori y a posteriori. **Cualificación máxima 3 puntos.**

b) A cuestión teórica asociada avaliarase atendendo á pertinencia dos contidos informativos da resposta verbo do que se pregunta, á precisión no uso dos conceptos e á coherencia e articulación discursiva da exposición (especialmente nas súas referencias ao comentario de texto), na que ademais se terá en conta a corrección expresiva e gramatical. Deste xeito, a cuestión *Os límites do coñecemento en Kant* atenderá entre outros contidos “á necesidade dos xuízos sintéticos a priori no Idealismo Trascendental da Filosofía Ilustrada” e o seu desenvolvemento na Crítica da Razón Pura: á importancia do correcto uso da Razón, canto Razón Pura, na Ilustración entendida como Filosofía Crítica en relación ao “dogmatismo” e ao “escepticismo” como estados de coñecemento; a (im)posibilidade da metafísica en relación á filosofía como ciencia; a importancia e insuficiencia da experiencia e a necesidade do *a priori* no coñecemento; a relación das facultades (intuición): sensibilidade e entendemento. **Cualificación máxima 3 puntos.**

3.2. Explique un dos tres temas:

O alumnado debe de responder a UNHA das tres opcións temáticas que se lle ofrecen. A avaliación da cuestión teórica escollida farase en base á pertinencia dos contidos informativos da resposta, á precisión no uso dos conceptos e á coherencia e articulación discursiva da exposición. Tamén terase en conta a corrección expresiva e gramatical.

3.2.1 Deste xeito, a cuestión *A orixe do cosmos na corrente presocrática*, atenderá entre outros contidos á comprensión da orixe do *logos* filosófico, á diferenza entre “mito” e “logos”, á noción de cosmos e cosmoxía, a noción de *arché* e os principais elementos de orixe (física e non física, única e plural) propostas polos diferentes autores da “presocrática”. **Cualificación máxima 4 puntos.**

3.2.2. Deste xeito, a cuestión *Platón: antropoloxía e política* atenderá, entre outros contidos, ao dualismo antropolóxico platónico, a metáfora da inmortalidade da alma e a reminiscencia, as formas de cidade-Estado e as súas clases sociais, ás nocións e valores da xustiza, etc. **Cualificación máxima 4 puntos**

3.2.3. Deste xeito, a cuestión *Alienación e ideoloxía en Marx*, atenderá entre outros contidos: á dimensión filosófica do suxeito na realidade social, á importancia da Ideoloxía na revolución social, á noción de Capital e estrutura económica, ás relacións de produción e sociedade de clases, o concepto de mercancía, o concepto de alienación e as súas formas, á *praxe* no Materialismo, o Materialismo histórico e materialismo dialéctico na Filosofía Alemana, etc. **Cualificación máxima 4 puntos.**

PREGUNTA 4: 10 PUNTOS.

4.1. Comente o fragmento proposto e, a partir do comentario, desenvolva a cuestión: *Hume, crítica das ideas de substancia e causalidade*. **A cualificación máxima é de 6 puntos: 3 para o comentario do fragmento e 3 para a cuestión proposta asociada.**

a) No Comentario do fragmento valorarase a comprensión do texto, especialmente no que atinxe: (i) á capacidade de identificar ben o tema central do texto e a articulación-exposición do seu problema, (ii) á concreción do problema a partir do significado dos seus conceptos fundamentais e o establecemento de relacións entre eles, (iii) a estrutura argumentativa identificada no texto e desenvolvida polo estudante na exposición do sistema do autor (iv) e a capacidade de relacionar o texto co seu contexto máis amplo (do autor e do seu lugar na Historia da Filosofía). Deste xeito, o comentario do fragmento da *Investigación sobre o coñecemento humano* (Sec. IV) de Hume deberá manifestar unha axeitada comprensión das aportacións do Empirismo na Filosofía Moderna, ás formas de experiencia, ás ideas e impresións de reflexión, así como o problema dos coñecementos de feito e as relacións entre ideas no relativo ao problema do causalismo e da inferencia como forma de coñecemento, aludindo por tanto aos conceptos principais do texto (experiencia, razoamentos de feito, conexión e inferencia, relación de causa e efecto, evidencia, inferencia, razoamentos *a priori*). **Cualificación máxima 3 puntos.**

b) A cuestión teórica asociada avaliarase atendendo á pertinencia dos contidos informativos da resposta verbo do que se pregunta, á precisión no uso dos conceptos e á coherencia e articulación discursiva da exposición (especialmente nas súas referencias ao comentario de texto), na que ademais se terá en conta a corrección expresiva e gramatical. Deste xeito, a cuestión *Hume: crítica das ideas de substancia e causalidade*, atenderá entre outros contidos e ademais do sinalado no comentario, ao problema do causalismo e da indución, á regularidade das cuestións de feito, aos límites da experiencia en relación ao substancialismo, á diferenza entre modos e substancia, a regularidade da experiencia, o escepticismo moderado, a imposibilidade da metafísica, etc. **Cualificación máxima 3 puntos.**

4.2. Explique un dos tres temas:

O alumnado debe de responder a UNHA das tres opcións temáticas que se lle ofrecen. A avaliación da cuestión teórica escollida farase en base á pertinencia dos contidos informativos da resposta, á precisión no uso dos conceptos e á coherencia e articulación discursiva da exposición. Tamén terase en conta a corrección expresiva e gramatical.

4.2.1. Deste xeito, a cuestión *Física e Metafísica en Aristóteles* atenderá, entre outros contidos, á relación entre estas dúas “ciencias” e o seu obxecto de reflexión, a problemática principal da Física en canto “ás nocións de causa e ás formas de cambio” así como a contextualización desta problemática como eixo da Filosofía Clásica. **Cualificación máxima 4 puntos.**

4.2.2. Deste xeito, a cuestión *O problema Razón/Fe na Filosofía Medieval*, atenderá, entre outros contidos, á comprensión da diferenza entre “verdades de fe” e “verdades de razón”, “coñecemento racional” e “coñecemento por revelación”, entre o fideísmo e o tomismo no Medioevo. etc. **Cualificación máxima 4 puntos.**

4.2.3. Deste xeito, a cuestión *A crítica á cultura occidental en Nietzsche: nihilismo e transvaloración*, atenderá entre outros contidos á importancia do nihilismo e as súas formas como crítica á cultura: á crítica á filosofía platónica do “mundo verdadeiro”, á moral socrática, á metafísica tradicional e a epistemoloxía da representación, ao positivismo científico; o vitalismo, a vontade de poder, a verdade da metáfora, o superhome, o “eterno retorno” como xeitos de transvaloración, etc. **Cualificación máxima 4 puntos.**

O exame consta de 4 preguntas compostas por comentario de texto filosófico e desenvolvemento dun tema. Deberá contestar **UNHA DAS CATRO PREGUNTAS**. Se responde máis preguntas, só será corrixida a primeira respondida.

PREGUNTA 1. Responda os dous apartados:

1.1. Comente o fragmento proposto e, a partir do comentario, desenvolva a cuestión: “Platón: antropoloxía e política”. (6 puntos)

-Ben. Xa vimos, segundo parece, tres calidades da cidade, e en canto á especie que resta para que a cidade alcance a excelencia cal podería ser? É evidente que a xustiza.

- (...)

- E que a xustiza consiste en facer o que é propio dun, sen meterse nas cousas alleas, é algo que nos dixemos repetidamente.

- (...)

- Ao meu parecer do que examinamo, a moderación, a valentía e a sabedoría, o que resta por ver na cidade, é o que dá a todas aquelas calidades a capacidade de nacer (...). E xa dixemos que se encontrabamos as tres, a xustiza sería a que restase.

- (...)

- Non obstante, se fose preciso discernir cal destas calidades fará á nosa cidade mellor, resultaría difícil discriminar se consiste nunha coincidencia de opinión entre os gobernantes e os gobernados, ou se é a conservación da opinión consonte á lei que hai entre os militares acerca do que debe ser temible ou non, ou a intelixencia e a vixiancia entre os gobernantes; ou iso que fai mellor á cidade consiste (...) en que cada un se ocupe do seu, sen atender ao alleo.

(PLATÓN: *República*, Libro IV, 432b-435c).

1.2. Explique un dos tres temas: (4 puntos)

1.2.1. Descartes: o problema do método e a evidencia do *cogito*.

1.2.2. O liberalismo político de Locke.

1.2.3. A crítica ao totalitarismo. A condición humana en H. Arendt.

PREGUNTA 2. Responda os dous apartados:

2.1. Comente o fragmento proposto e, a partir do comentario, desenvolva a cuestión: “Física e metafísica en Aristóteles”. (6 puntos)

Feitas estas distincións, cómpre examinar as causas, cales e cantas son.

Nun sentido (1) chámase causa a ese constitutivo inherente do que se fai algo, (...).

Noutro sentido (2) é a forma e o modelo, é dicir, a definición da esencia e os seus xéneros (así a causa da octava é a relación de dous a un, e en xeral o número), e tamén as partes da definición.

E tamén (3) é aquilo de onde xorde o principio primeiro do cambio ou do repouso; así quen toma unha resolución é causa, o pai é causa do fillo, e en xeral o que fai é causa do feito e o que produce un cambio é causa do cambiado.

E aínda máis (4), é o fin, aquilo para o que é algo (...).

(ARISTÓTELES: *Física*, Libro II-3, 194b-195a).

2.2. Explique un dos tres temas: (4 puntos)

2.2.1. Hume: crítica das ideas de substancia e causalidade.

2.2.2. Razón e progreso na Ilustración.

2.2.3. Da “razón vital” (Ortega y Gasset) á “razón poética” (María Zambrano)

PREGUNTA 3. Responda os dous apartados:

3.1. Comente o fragmento proposto e, a partir do comentario, desenvolva a cuestión: “Descartes: o problema do método e a evidencia do *cogito*”. (6 puntos)

Polo tanto é ben mellor nin pensar en investigar a verdade sobre cousa ningunha que facelo sen método: pois é moi certo que os estudos desordenados e as meditacións escuras desta caste confunden a luz natural e cegan os enxeños; e aqueles que así se afagan a camiñar nas tebras a tal punto enfeblecen a agudeza dos seus ollos que, ao pouco, non poden aturar a luz do día; o cal ademais é confirmado pola experiencia, pois moi frecuentemente vemos que aqueles que nunca se dedicaron ás letras pronuncian xuízos sobre as cousas comúns e correntes con moita máis solidez e claridade que aqueles que botan a vida nas escolas. Por método entendo as regras certas e fáciles tales que, se alguén as observa rigorosamente, nunca tomará nada falso por verdadeiro e, sen gastar as forzas do seu espírito inutilmente, senón sempre aumentando o seu saber progresivamente, chegará ao verdadeiro coñecemento de todo aquilo do que sexa capaz.

(DESCARTES: *Regras para a dirección do espírito*, Regra IV).

3.2. Explique un dos tres temas: (4 puntos)

3.2.1. A orixe do cosmos na corrente presocrática.

3.2.2. Realidade e coñecemento en Platón.

3.2.3. Alienación e ideoloxía en Marx.

PREGUNTA 4. Responda os dous apartados:

4.1. Comente o fragmento proposto e, a partir do comentario, desenvolva a cuestión: “Hume: crítica das ideas de substancia e causalidade”. (6 puntos).

(...) A idea de substancia, se é que existe, debe logo derivarse das impresións de reflexión. Pero as impresións de reflexión divídense nas nosas paixóns e emocións, ningunha das cales é posible que represente unha substancia. Polo tanto, non temos ningunha idea de substancia distinta dunha colección de cualidades particulares, nin nos referimos a outra cousa cando falamos ou razoamos sobre ela.

A idea de substancia, así como a de modo, non é senón unha colección de ideas simples reunidas pola imaxinación e que teñen un nome particular asignado, polo cal somos capaces de recuperar, para nós mesmos ou para outros, ese conxunto. Pero a diferenza entre estas ideas consiste nisto: que as cualidades particulares que forman a substancia se refiren normalmente a un *algo* descoñecido, ao cal son supostamente inherentes; ou aceptando que esta ficción non se produza, polo menos suponse que están conectadas de xeito próximo e indisoluble polas relacións de contigüidade e causalidade.

(HUME: *Tratado da natureza humana*; Libro I, Parte I, Sec VI).

4.2. Explique un dos tres temas: (4 puntos)

4.2.1. Dialéctica socrática e relativismo dos sofistas.

4.2.2. O problema Razón/Fe na Filosofía Medieval.

4.2.3. A crítica á cultura Occidental en Nietzsche: nihilismo e transvaloración.

El examen consta de 4 preguntas compuestas por comentario de texto filosófico y desarrollo de un tema. Deberá contestar **UNA DE LAS CUATRO PREGUNTAS**. Si responde más preguntas, solo será corregida la primera respondida.

PREGUNTA 1. Responda los dos apartados:

1.1. Comente el fragmento propuesto y, a partir del comentario, desarrolle la cuestión: “Platón: antropología y política”. (6 puntos)

-Bien, hemos observado ya tres cualidades en el Estado; al menos así creo. En cuanto a la especie que queda para que el Estado alcance la excelencia, ¿cuál podría ser? La justicia, evidentemente.

- (...)

-Y que la justicia consistía en hacer lo que es propio de cada uno, sin dispersarse en muchas tareas es algo que nosotros hemos dicho con frecuencia.

- (...)

-Opino que lo que resta en el Estado, tras haber examinado la moderación, la valentía y la sabiduría, es lo que, con su presencia, confiere a todas esas cualidades la capacidad de nacer (...). Y ya dijimos que, después de que halláramos aquellas tres, la justicia sería lo que restara de esas cuatro cualidades.

- (...)

-Ahora, si fuera necesario decidir cuál de estas cuatro cualidades lograría con su presencia hacer al Estado bueno al máximo, resultaría difícil juzgar si es que consiste en una coincidencia de opinión entre gobernantes y gobernados, o si es la que trae aparejada entre los militares la conservación de una opinión pautada acerca de lo que debe temerse o no, o si la existencia de una inteligencia vigilante en los gobernantes; o si lo que con su presencia hace al Estado bueno al máximo consiste (...) en que cada uno haga sólo lo suyo, sin mezclarse en los asuntos de los demás.

(PLATÓN: *República*, Libro IV, 432b-435c).

1.2. Explique uno de los tres temas: (4 puntos)

1.2.1. Descartes: el problema del método y la evidencia del *cogito*.

1.2.2. El liberalismo político de Locke.

1.2.3. La crítica al totalitarismo. La condición humana en H. Arendt.

PREGUNTA 2. Responda los dos apartados:

2.1. Comente el fragmento propuesto y, a partir del comentario, desarrolle la cuestión: “Física y metafísica en Aristóteles”. (6 puntos)

Hechas estas distinciones, tenemos que examinar las causas, cuáles y cuántas son.

En este sentido se dice que es causa (1) aquel constitutivo interno de lo que algo está hecho, (...).

En otro sentido (2) es la forma o el modelo, esto es, la definición de la esencia y sus géneros (como la causa de una octava es la relación del dos al uno, y en general el número), y las partes de la definición.

En otro sentido (3) es el principio primero de donde proviene el cambio o el reposo, como el que quiere algo es causa, como es también causa el padre respecto de su hijo, y en general el que hace respecto de lo hecho, y lo que hace cambiar algo respecto de lo cambiado.

Y en otro sentido (4) causa es el fin, esto es, aquello para lo cual es algo (...).

(ARISTÓTELES: *Física*, Libro II-3, 194b-195a).

2.2. Explique uno de los tres temas: (4 puntos)

2.2.1. Hume: crítica de las ideas de sustancia y causalidad.

2.2.2. Razón y progreso en la Ilustración.

2.2.3. De la “razón vital” (Ortega y Gasset) a la “razón poética” (María Zambrano).

PREGUNTA 3. Responda los dos apartados:

3.1. Comente el fragmento propuesto y, a partir del comentario, desarrolle la cuestión: “Descartes: el problema del método y la evidencia del cogito”. (6 puntos)

Así que es mucho más acertado no pensar jamás en buscar la verdad de las cosas que hacerlo sin método: pues es segurísimo que esos estudios desordenados y esas meditaciones oscuras turban la luz natural y ciegan el espíritu; y todos los que así acostumbran a andar en las tinieblas, de tal modo debilitan la penetración de su mirada que después no pueden soportar la plena luz: lo cual también lo confirma la experiencia, pues muchísimas veces vemos que aquellos que nunca se han dedicado al cultivo de las letras, juzgan mucho más firme y claramente sobre cuanto les sale al paso que los que continuamente han residido en las escuelas. Así pues, entiendo por método reglas ciertas y fáciles, mediante las cuales el que las observe exactamente no tomará nunca nada falso por verdadero, y, no empleando inútilmente ningún esfuerzo de la mente, sino aumentando siempre gradualmente su ciencia, llegará al conocimiento verdadero de todo aquello de que es capaz.

(DESCARTES: *Reglas para la dirección del espíritu*, Regla IV)

3.2. Explique uno de los tres temas: (4 puntos)

3.2.1. El origen del cosmos en la corriente presocrática

3.2.2. Realidad y conocimiento en Platón.

3.2.3. Alienación e ideología en Marx

PREGUNTA 4. Responda los dos apartados:

4.1. Comente el fragmento propuesto y, a partir del comentario, desarrolle la cuestión: “Hume: crítica de las ideas de sustancia y causalidad”. (6 puntos)

(...) La idea de sustancia deberá derivarse, entonces, de una impresión de reflexión, si es que realmente existe. Pero las impresiones de reflexión se reducen a nuestras pasiones y emociones, y no parece posible que ninguna de éstas represente una sustancia. Por consiguiente, no tenemos ninguna idea de sustancia que sea distinta de la de una colección de cualidades particulares, ni poseemos de ella otro significado cuando hablamos o razonamos sobre este asunto.

La idea de sustancia, como la de modo, no es sino una colección de ideas simples unidas por la imaginación y que poseen un nombre particular asignado a ellas, mediante el cual somos capaces de recordar —a nosotros o a otros— esa colección. Pero la diferencia entre estas ideas consiste en que las cualidades particulares que forman una sustancia son referidas por lo común a un *algo* desconocido en que se supone inhieren; o bien, concediendo que esa ficción no tenga lugar, se supone que al menos están estrecha e inseparablemente conectadas entre sí por relaciones de contigüidad y causalidad.

(HUME: *Tratado de la naturaleza humana*, Libro I, Parte I, Sec. VI).

4.2. Explique uno de los tres temas: (4 puntos)

4.2.1. Dialéctica socrática y relativismo de los sofistas.

4.2.2. El problema Razón/Fe en la Filosofía Medieval.

4.2.3. La crítica a la cultura Occidental en Nietzsche: nihilismo y transvaloración.

ABAU
CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA
Ano 2024
CRITERIOS DE AVALIACIÓN
HISTORIA DA FILOSOFÍA
(Cód. 08)

O alumnado debe de responder a UNHA das catro preguntas da Proba. Se responde a máis preguntas só se avaliará a primeira que desenvolveu.

A **calificación da PREGUNTA é de 10 puntos**, que se e distribúen do seguinte xeito:

PREGUNTA 1: 10 PUNTOS.

1.1. Comente o fragmento proposto e, a partir do comentario, desenvolva a cuestión: *Platón: antropoloxía e política*. A **calificación máxima é de 6 puntos**: 3 para o comentario do fragmento e 3 para a cuestión proposta asociada.

a) No Comentario do fragmento valorárase a *comprensión* do texto, especialmente no que atinxe: (i) á capacidade de identificar ben o tema central do texto e a articulación-exposición do seu problema; (ii) á concreción do problema a partir do significado dos seus conceptos fundamentais e o establecemento de relacións entre eles; (iii) a estrutura argumentativa identificada no texto e desenvolvida polo estudante na exposición do sistema do autor; (iv) e a capacidade de relacionar o texto co seu contexto máis amplo (do autor e do seu lugar na Historia da Filosofía). Deste xeito, o comentario do fragmento da *República* Libro IV (432b-435c) de Platón deberá manifestar unha axeitada comprensión dos conceptos principais do texto proposto (algúns deles son: Estado, xustiza, moderación, valentía, sabedoría, gobernantes, intelixencia, “cada un do seu”) e establecer ademais unha correcta contextualización da súa temática no pensamento de Platón e deste filósofo na historia da filosofía. **Cualificación máxima 3 puntos.**

b) A cuestión teórica asociada avaliarase atendendo á pertinencia dos contidos informativos da resposta verbo do que se pregunta, á precisión semántica no uso dos conceptos e á coherencia e articulación discursiva da exposición, na que ademais se terá en conta a solvencia e corrección expresiva e gramatical. Deste xeito, a cuestión *Platón: antropoloxía e política*, atenderá, entre outros contidos, á comprensión do dualismo antropolóxico platónico, a metáfora da inmortalidade da alma e a reminiscencia, as formas de cidade-Estado e as súas clases sociais, ás nocións e valores da xustiza, en definitiva a relación entre ética e política, etc. **Cualificación máxima 3 puntos.**

1.2. Explique un dos tres temas.

O alumnado debe de responder a UNHA das tres opcións temáticas que se lle ofrecen. A avaliación da cuestión teórica escollida farase en base á pertinencia dos contidos informativos da resposta, á precisión no uso dos conceptos e á coherencia e articulación discursiva da exposición. Tamén terase en conta a corrección expresiva e gramatical.

1.2.1. Deste xeito, a cuestión *Descartes: o problema do método e a evidencia do cogito*, atenderá entre outros contidos a definición do Racionalismo como sistema filosófico, á necesidade e estrutura do método de coñecemento no Racionalismo, o alcance epistemolóxico da dúbida e da certeza, a comprensión da "res cogitans" como intuición inmediata, os tipos de ideas, etc. **Cualificación máxima 4 puntos.**

1.2.2. Deste xeito, a cuestión *O liberalismo político de Locke*, atenderá entre outros contidos: á diferenza entre o Estado de Natureza e a sociedade civil, á relación entre a lei natural e a liberdade, a lei moral, a necesidade de comunidade e goberno civil, o poder lexislativo, a autconservación, a propiedade, etc. **Cualificación máxima 4 puntos.**

1.2.3. Deste xeito, a cuestión *A crítica ao totalitarismo. A condición humana en H. Arendt*, atenderá entre outros contidos: á comprensión do fenómeno do totalitarismo como realidade política, social e filosófica; á crítica á súa forma dialéctica; a comprensión da condición e realidade humana: a existencia, a acción, o compromiso nas principais obras da filósofa, etc. **Cualificación máxima 4 puntos.**

PREGUNTA 2: 10 PUNTOS.

2.1. Comente o fragmento proposto e, a partir do comentario, desenvolva a cuestión: *Física e metafísica en Aristóteles*. **A cualificación máxima é de 6 puntos: 3 para o comentario do fragmento e 3 para a cuestión proposta asociada.**

a) No Comentario do fragmento valorarase a comprensión do texto, especialmente no que atinxe: (i) á capacidade de identificar ben o tema central do texto e a articulación-exposición do seu problema, (ii) á concreción do problema a partir do significado dos seus conceptos fundamentais e o establecemento de relacións entre eles, (iii) a estrutura argumentativa identificada no texto e desenvolvida polo estudante na exposición do sistema do autor (iv) e a capacidade de relacionar o texto co seu contexto máis amplo (do autor e do seu lugar na Historia da Filosofía). Deste xeito, o comentario do fragmento da *Física* (Libro II-3, 194b-195a) deberá manifestar unha axeitada comprensión da ética finalista de Aristóteles, á atención aos conceptos principais do texto (causa, forma, esencia, xéneros, principio primeiro, cambio, fin, etc.) e establecer ademais unha correcta contextualización da súa temática no pensamento do autor e deste na historia da filosofía. **Cualificación máxima 3 puntos.**

b) A cuestión teórica asociada avaliarase atendendo á pertinencia dos contidos informativos da resposta verbo do que se pregunta, á precisión no uso dos conceptos e á coherencia e articulación discursiva da exposición, na que ademais se terá en conta a corrección expresiva e gramatical. Deste xeito, a cuestión *Física e Metafísica en Aristóteles* atenderá, entre outros contidos, á relación entre estas dúas “ciencias” e o seu obxecto de reflexión, a problemática principal da Física en canto “ás nocións de causa e ás formas de cambio” así como a contextualización desta problemática como eixo da Filosofía Clásica, etc. **Cualificación máxima 3 puntos.**

2.2. Explique un dos tres temas.

O alumnado debe de responder a UNHA das tres opcións temáticas que se lle ofrecen. A avaliación da cuestión teórica escollida farase en base á pertinencia dos contidos informativos da resposta, á precisión no uso dos conceptos e á coherencia e articulación discursiva da exposición. Tamén terase en conta a corrección expresiva e gramatical.

2.2.1. Deste xeito, a cuestión *Hume: crítica das ideas de substancia e causalidade* atenderá, entre outros contidos, ás aportacións do Empirismo ao problema epistemolóxico da Filosofía Moderna, ás formas de experiencia como formas de impresións, ás ideas e impresións de reflexión, os coñecementos de feito e as relacións entre ideas, ás paixóns e ás emocións (emotivismo) verbo da noción de substancia e de cualidade, o problema do causalismo e da indución (inferencia), os límites da regularidade da experiencia, a imposibilidade da metafísica, o escepticismo moderado, etc. **Cualificación máxima 4 puntos.**

2.2.2. Deste xeito, a cuestión *Razón e progreso na Ilustración* atenderá, entre outros contidos, ás diferentes comprensións da “Razón” como facultade na Época da Ilustración e da súa importancia nas diversas posturas filosóficas ilustradas acerca do “progreso” nesa Época, o concepto de

“Ilustración”, de “razón ilustrada”, autonomía e límites da razón, carácter “crítico” e condición analítica da razón, secularización da razón e a relixión natural, etc. **Cualificación máxima 4 puntos.**

2.2.3. Deste xeito, a cuestión *Da “razón vital” (Ortega y Gasset) á “razón poética” (María Zambrano)*, atenderá entre outros contidos á explicar o significado de “razón vital” e a función contemporánea da filosofía verbo da “realidade radical” primeira e concreta (vida), tamén deberá explicar o significado da “razón poética” e o sentido estético-filosófico da proposta (metáfora) de Zambrano etc. **Cualificación máxima 4 puntos.**

PREGUNTA 3: 10 PUNTOS.

3.1. Comente o fragmento proposto e, a partir do comentario, desenvolva a cuestión: *Descartes: o problema do método e a evidencia do cogito*. **A cualificación máxima é de 6 puntos: 3 para o comentario do fragmento e 3 para a cuestión proposta asociada.**

a) No Comentario do fragmento valorarase a comprensión do texto, especialmente no que atinxe: (i) á capacidade de identificar ben o tema central do texto e a articulación-exposición do seu problema, (ii) á concreción do problema a partir do significado dos seus conceptos fundamentais e o establecemento de relacións entre eles, (iii) a estrutura argumentativa identificada no texto e desenvolvida polo estudante na exposición do sistema do autor (iv) e a capacidade de relacionar o texto co seu contexto máis amplo (do autor e do seu lugar na Historia da Filosofía). Deste xeito, o comentario do fragmento de *Regras para a dirección do espírito* (Regra IV) deberá manifestar unha axeitada comprensión do significado epistémico do Racionalismo a través do estatuto e alcance do método de coñecemento: a relación entre a Razón e a experiencia, o sentido e estrutura do método, con especial alusión aos conceptos principais do texto (Razón, entendemento, coñecemento, método, claridade, solidez, certeza, falsidade, verdade, saber, etc.). **Cualificación máxima 3 puntos.**

b) A cuestión teórica asociada avaliarase atendendo á pertinencia dos contidos informativos da resposta verbo do que se pregunta, á precisión no uso dos conceptos e á coherencia e articulación discursiva da exposición (especialmente nas súas referencias ao comentario de texto), na que ademais se terá en conta a corrección expresiva e gramatical. Deste xeito, a cuestión *Descartes: o problema do método e a evidencia do cogito* atenderá entre outros contidos á necesidade e estrutura do método (no Racionalismo), o problema do escepticismo e a xustificación no método, o alcance da dúbida e da certeza, a comprensión da "res cogitans" como intuición inmediata, a importancia da metafísica na fundamentación da ciencia, etc. **Cualificación máxima 3 puntos.**

3.2. Explique un dos tres temas:

O alumnado debe de responder a UNHA das tres opcións temáticas que se lle ofrecen. A avaliación da cuestión teórica escollida farase en base á pertinencia dos contidos informativos da resposta, á precisión no uso dos conceptos e á coherencia e articulación discursiva da exposición. Tamén terase en conta a corrección expresiva e gramatical.

3.2.1 Deste xeito, a cuestión *A orixe do cosmos na corrente presocrática*, atenderá entre outros contidos á comprensión da orixe do *logos* filosófico, á diferenza entre “mito” e “logos”, á noción de cosmos e cosmoxía, a noción de *arché* e os principais elementos de orixe (física e non física, única e plural) propostas polos diferentes autores da “presocrática”. **Cualificación máxima 4 puntos.**

3.2.2. Deste xeito, a cuestión *Realidade e coñecemento en Platón* atenderá, entre outros contidos, á comprensión dos dualismos platónicos: o dualismo ontolóxico (mundo sensible, mundo intelixible), as súas metáforas (caverna) e o dualismo epistemolóxico (episteme, doxa), á

función gnoseolóxica da “Idea” (Forma) e da dialéctica (e da reminiscencia), os graos de coñecemento (alegoría da liña), etc. **Cualificación máxima 4 puntos**

3.2.3. Deste xeito, a cuestión *Alienación e ideoloxía en Marx*, atenderá entre outros contidos: á dimensión filosófica do suxeito na realidade social, á importancia da Ideoloxía na revolución social, á noción de Capital e estrutura económica, ás relacións de produción e sociedade de clases, o concepto de mercancía, o concepto de alienación e as súas formas, á *praxe* no Materialismo, o Materialismo histórico e materialismo dialéctico na Filosofía Alemana, etc. **Cualificación máxima 4 puntos.**

PREGUNTA 4: 10 PUNTOS.

4.1. Comente o fragmento proposto e, a partir do comentario, desenvolva a cuestión: *Hume, crítica das ideas de substancia e causalidade*. **A cualificación máxima é de 6 puntos: 3 para o comentario do fragmento e 3 para a cuestión proposta asociada.**

a) No Comentario do fragmento valorarase a comprensión do texto, especialmente no que atinxe: (i) á capacidade de identificar ben o tema central do texto e a articulación-exposición do seu problema, (ii) á concreción do problema a partir do significado dos seus conceptos fundamentais e o establecemento de relacións entre eles, (iii) a estrutura argumentativa identificada no texto e desenvolvida polo estudante na exposición do sistema do autor (iv) e a capacidade de relacionar o texto co seu contexto máis amplo (do autor e do seu lugar na Historia da Filosofía). Deste xeito, o comentario do fragmento do *Tratado da natureza humana*, Libro I, Parte I (Sec. VI) de Hume deberá manifestar unha axeitada comprensión das aportacións do Empirismo na Filosofía Moderna, ás formas de experiencia, ás ideas e impresións de reflexión, así como o problema dos coñecementos de feito e as relacións entre ideas no relativo ao problema do causalismo e da inferencia como forma de coñecemento, aludindo por tanto aos conceptos principais do texto (substancia, impresións de reflexión, experiencia, emocións, razoamentos de feito, cualidades particulares, ideas simples, imaxinación, conexión, contigüidade, causalidade, etc.). **Cualificación máxima 3 puntos.**

b) A cuestión teórica asociada avaliarase atendendo á pertinencia dos contidos informativos da resposta verbo do que se pregunta, á precisión no uso dos conceptos e á coherencia e articulación discursiva da exposición (especialmente nas súas referencias ao comentario de texto), na que ademais se terá en conta a corrección expresiva e gramatical. Deste xeito, a cuestión *Hume: crítica das ideas de substancia e causalidade*, atenderá entre outros contidos e ademais do sinalado no comentario, ao problema do causalismo e da indución, á regularidade das cuestións de feito, aos límites da experiencia en relación ao substancialismo, á diferenza entre modos e substancia, a regularidade da experiencia, o escepticismo moderado, a imposibilidade da metafísica, etc. **Cualificación máxima 3 puntos.**

4.2. Explique un dos tres temas:

O alumnado debe de responder a UNHA das tres opcións temáticas que se lle ofrecen. A avaliación da cuestión teórica escollida farase en base á pertinencia dos contidos informativos da resposta, á precisión no uso dos conceptos e á coherencia e articulación discursiva da exposición. Tamén terase en conta a corrección expresiva e gramatical.

4.2.1. Deste xeito, a cuestión *Dialéctica socrática e relativismo dos sofistas*, atenderá entre outros contidos á comprensión do movemento Sofista e a precisión das súas características xerais (paideia, convencionalismo, *nomos/physics*) na filosofía grega e expresar a importancia e formas de relativismo e do escepticismo verbo do método socrático da dialéctica (maieutica e intelectualismo moral). **Cualificación máxima 4 puntos.**

4.2.2. Deste xeito, a cuestión *O problema Razón/Fe na Filosofía Medieval*, atenderá, entre outros contidos, á comprensión da diferenza entre “verdades de fe” e “verdades de razón”, “coñecemento racional” e “coñecemento por revelación”, entre o fideísmo e o tomismo no Medioevo. etc. **Cualificación máxima 4 puntos.**

4.2.3. Deste xeito, a cuestión *A crítica á cultura occidental en Nietzsche: nihilismo e transvaloración*, atenderá entre outros contidos á importancia do nihilismo e as súas formas como crítica á cultura: á crítica á filosofía platónica do “mundo verdadeiro”, á moral socrática, á metafísica tradicional e a epistemoloxía da representación, ao positivismo científico; o vitalismo, a vontade de poder, a verdade da metáfora, o superhome, o “eterno retorno” como xeitos de transvaloración, etc. **Cualificación máxima 4 puntos.**